

Bu rapor; Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, Enerji Politikaları ve Stratejileri Dairesi Başkanlığı Personeli tarafından hazırlanmış olup, haberler ilgili kaynakların özetidir.

“DÜNYA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ”

69

Dilek AĞRI:	Avrupa Birliği Ülkeleri Enerji Görünümü
Sinem ÇAYNAK:	Amerikalar & Asya & Pasifik Enerji Görünümü
Feyyaz ŞİMŞEK:	Rusya ve Hazar Bölgesi Enerji Görünümü
Barış İLTER:	Orta Doğu ve Kuzey Afrika Enerji Görünümü
Muhittin İZGİ:	
Ali GÜLMEZ:	Think - Tank Kuruluşları
Volkan YARAMIŞ:	
Çağrı SAĞLAM:	Think – Tank (İklim Değişikliği)

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

FRANSA:

Fransız enerji izleme örgütü CRE, Fransa'nın güneyindeki yüksek gaz fiyatlarını ülkenin kuzeyindeki seviyeye yaklaştırmak için iki bölge arasında, 2018 yılına kadar yeni boru hatları inşa etmeyi planlamaktadır. PEG Sud olarak adlandırılan güney gaz merkezinin (hub) fiyatları, son iki yıldır ülkenin kuzeyinden yaklaşık %10-%15 oranında daha yüksektir. Bölgelerarası mevcut tutarsızlık, Avrupa'nın bölgede gaz fiyatlarını birleştirmeye yönelik hedefine ulaşmasını da zorlaştırmaktadır.

<http://in.reuters.com/article/2014/02/19/france-gas-prices-idINL6N0LN3PW20140219>

İNGİLTERE:

İngiltere'de yapılan yeni bir çalışma, 2050 yılına kadar ülkenin enerji ihtiyacının %44'ünü yerel biokütle kaynaklarından üretebileceğini ortaya koymuştur. Çalışma, 2050 yılına doğru, biokütle kaynak elverişliliği ve biyoenerji potansiyel tahminlerine yönelik dört muhtemel senaryoyu araştırmaktadır. "İthalat Olmadan Biyoenerjinin Güvenli Geleceği" başlıklı çalışma, Manchester Üniversitesi, Tyndall İklim Değişikliği Araştırma Merkezi'nden bilim insanları tarafından tamamlanmıştır.

<http://biomassmagazine.com/articles/10041/study-unveils-vast-potential-of-uk-biomass-resources>

İSPANYA:

Birçok ülke temiz kaynaklardan nasıl enerji elde edileceği konusuna odaklanırken, İspanya enerjisinin büyük bir kısmını rüzgâr enerjisinden karşılama yolunda dünyada ilk ülke olmuştur. Ülkenin elektrik şebekesi operatörü Red Electrica de Espana'ya (REE) göre, 2013 yılında, ülkenin enerji talebinin %20,9'u rüzgârdan tedarik edilmiş olup, bu rakam %20,8 ile nükleer enerjinin yerini almıştır.

<http://www.latintimes.com/spain-becomes-first-country-use-wind-power-primary-source-15416>

AVRUPA:

17 Şubat'ta Eurostat tarafından yayınlanan yeni bir rapora göre, nükleer enerji ve yenilenebilir enerji Avrupa'nın enerji kapasitesinin %50'sinden fazlasını temsil etmektedir. Rapora göre, 2012 yılında, 794 MTEP'e ulaşan toplam üretim içerisinde, nükleer enerji yerel enerji üretim kapasitesinde %29 ile ana paya sahip olmuştur. Nükleer enerji %22'lik pay ile yenilenebilir enerji, %21 ile katı yakıtlar, %17 ile gaz ve %10 ile petrol takip etmiştir.

<http://www.energymarketprice.com/SitePage.asp?act=NewsDetails&newsId=14007&trydf>

İRLANDA:

Irish Examiner'da yer alan haberde, İrlanda'da, hükümetin rüzgâr santralleri gibi yenilenebilir enerji araçlarını tam olarak onaylaması halinde, ulusal ve hane halkı enerji faturalarının önemli ölçüde indirilebileceği belirtilmiştir. Sürdürülebilir Enerji Kurumu yöneticisi Dr. Brian Motherway son beş yıl içinde yenilenebilir enerjinin giderek artan kullanımının, ülkenin dış petrol ve gaz kaynaklarına bağımlılığını azaltarak İrlanda'ya en az 1 milyar € kazandırdığını belirtmiştir.

<http://www.irishexaminer.com/ireland/wind-farms-can-help-slash-energy-bills-259224.html>

AMERİKALAR & ASYA & PASİFİK

ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

ABD:

Elektrik fiyat endeksi istatistik verilerine göre, Ocak ayında ABD'deki elektrik fiyatları son dört yılın en büyük artışını gördü. Diğer taraftan, Enerji Enformasyon İdaresi verileri ABD'de kişi başına elektrik üretiminin 2007 yılından bu yana düştüğüne işaret etmektedir. ABD'nin yedi yıl öncesine oranla nüfusunda 14 milyon artış olmasına karşın- daha az elektrik ürettiği kaydediliyor. Aralık ayında, elektrik endeksi 203,740 olarak kaydedilirken, Ocak ayında, 207,362 seviyesine tırmandı. 2013 yılı Ocak ayında elektrik fiyat endeksinin 198,679 olarak gerçekleştiği, artışın bir yılda %4.4 olduğu belirtiliyor.

<http://www.frontpagemag.com/2014/dgreenfield/obamas-green-energy-electricity-prices-increased-33-electricity-production-fell/>

BREZİLYA:

Brezilya Maliye Bakanı Guido Mantega enerji maliyetleri yükselmesi durumunda dahi GSYİH'nin arttırılmasını hedeflediklerini açıkladı. Bu kapsamda, Hükümetin Planında harcamaların azaltılması yer alıyor. Brezilya'da ekonomik büyümenin %2.5 olması tahmin ediliyor. Diğer taraftan, hidrolik enerji ağırlıklı elektrik üretiminin kuraklığın devam etmesi durumunda sıkıntılı olabileceği ve enerji maliyetlerinin yükselebileceği değerlendiriliyor.

<https://mninews.marketnews.com/index.php/brazil-fin-min-hit-19-surplus-even-if-energy-costs-rise?q=content/brazil-fin-min-hit-19-surplus-even-if-energy-costs-rise>

HİNDİSTAN-İSRAİL:

İsrail'in yeni keşfedilen doğal gaz rezervlerinden doğal gaz üretimi için Hint şirketlerini davet ettiği, Hindistan'a doğal gaz ihracatı konusunda da istekli olduğu kaydediliyor. Üretilen doğal gazın %40'ının ihraç edilmesi hedefleniyor. Son 10 yılın en büyük keşfi olan Akdeniz'deki doğal gaz rezervlerinin batıda Kıbrıs doğuda İsrail, Lübnan ve Suriye kıyılarına kadar uzanan bölgede yer aldığı, doğal gaz rezervinin 122 trilyon feet küp, petrol rezervinin ise 1.7 milyar varil olduğu belirtiliyor. Halen Noble Energy liderliğinde bir konsorsiyum tarafından Akdeniz'de Tamar sahasının geliştirme çalışmalarının devam ettiği, 2013 yılından bu yana üretilen doğal gazın İsrail'in iç tüketiminde kullanıldığı kaydediliyor. Akdenizde Leviathan bölgesinde ise geliştirme çalışmalarının devam ettiği üretimin 2017 yılında başlayacağı belirtiliyor. Hindistan-İsrail arasında serbest ticaret anlaşmasına yönelik müzakerelerden henüz bir sonuç çıkmadığı kaydedilirken, imzalanması durumunda iki ülke arasındaki ticaretin üç misli artacağı değerlendiriliyor.

<http://www.newstrackindia.com/newsdetails/2014/02/24/62--Israel-wants-India-to-explore-gas-sign-trade-pact-Envoy-.html>

JAPONYA:

Japonya'nın yüksek maliyetli Katar gazı kullanımından vazgeçmesi kararının global fiyatların düşmesinde rol oynayacağı kaydediliyor. Japonya halen yıllık 4.193 trilyon ithalatı ile dünyadaki en büyük LNG ithalatçısı. Japonya'nın Fukuşima felaketi sonrasında artan LNG ithalat faturası nedeniyle enerji politikasını gözden geçirerek, nükleer enerji kullanımını güvenlik tedbirlerini sağlamak koşuluyla yeniden gündeme getirdiği belirtiliyor.

<http://www.thenews.com.pk/Todays-News-3-234296-Japan-to-quit-energy-reliance-on-Qatari-LNG>

RUSYA VE HAZAR BÖLGESİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

RUSYA-KAZAKİSTAN:

Kazakistan 2014 yılında Rusya'dan yakıt ithalatına devam edecek. Kazakistan Novosti gazetesine göre, Kazakistan'ın Petrol ve Gaz Bakanı Uzakbai Karabalin Kazakistan'ın 2014 yılında, başta Rusya'dan olmak üzere bir milyon tondan daha fazla benzin ithal etmeyi planladığını söyledi. Karabalin, bu yıl yerli benzin üretiminin 2,885 milyon ton, tüketiminin ise 4,168 milyon ton olmasının beklendiğini sözlerine ekledi. Bakan, bir basın toplantısında, bir önceki yıl gibi benzin tüketiminin üretimi aştığını, dizel yakıtta ise bir önceki yıl ile aynı durumun süreceğini, bu yıl 4,946 milyon ton tüketime karşılık 4,194 milyon ton üretileceğini söyledi. Bu nedenle 600-650 bin ton dizel yakıt ithal edilecek. Bakanlık, esas olarak Rusya'dan yakıt ithal edeceklerini, ilk çeyrekte artan benzin fiyatlarını sabitlemek için söz verdiklerini ve petrol rafinerilerinin sadece iç pazara yönelik yakıt üretmek için çalışacağını söyledi.

<http://www.oilandgaseurasia.com/en/news/kazakhstan-continue-fuel-imports-russia-2014>

RUSYA-İRAN:

İran ve Rusya arasında bir dönüm noktası olacak yeni bir enerji değişim sözleşmesine karşılık, İran'ın nükleer programını engellemek isteyen batılı güçlerin çabaları, potansiyel anlaşmaya karşı İran'ı zora sokabilir. Rusya'nın günlük haber ajansı Kommersant'ın haberine göre, İran'ın Moskova Büyükelçisi Mehdi Sanaei, Rusya'nın günlük 500 bin varil petrol karşılığında İran'ın Bushehr nükleer santralinde ikinci bir reaktör inşa edilebileceğini, nükleer santralin ikinci ünitesinin bazı gelirlerinin Rus inşaat şirketleri tarafından ödeme için kullanılabileceğini söyledi. Ocak ayı başında küresel liderler, nükleer programı engellemek için İran ile yeni bir altı aylık anlaşma imzaladı. İran'a yaptırımlar, günlük yaklaşık 1 milyon varil petrolün küresel pazarlara ulaşmasını engelledi. Ancak, İran'ın nükleer programı ve ülkenin uzun vadeli bir anlaşma ile ihracatını tam olarak sürdürmesi yatırımcıların umutları yükseltti.

<http://www.ibtimes.co.uk/iranian-nuclear-programme-curb-threatened-by-russia-nuclear-power-oil-exchange-deal-1436723>

RUSYA-ÇİN:

Üç pazar payını da güvenceye almak isteyen en büyük petrol üreticisi Rusya, ön ödemeler sonunda Çin'e günde yaklaşık 1 milyon varil ihracat sonucunda milyarlarca dolar gelir hedefliyor. Rusya'nın devlet petrol şirketi Rosneft nakit ihtiyacı nedeniyle, Doğu Sibiryada kullanılmayan rezervlerinin ağır borç yükünü hafifletmek ve finans gelişimini kolaylaştırmak için Çin Ulusal Petrol Şirketi CNPC ile geçen yıl imzalanan uzun vadeli tedarik fiyatları üzerinden Çin'e verdiği taahhütlerini yerine getirecek. Dünyanın en büyük halka açık petrol şirketi Rosneft'in, kendisine rakip TNK-BP'nin yapılan bir anlaşma ile devralınması nedeniyle ortaya çıkan 31 milyar dolar borçtan sonra, 2014 ve 2015 yıllarında sırasıyla 15,9 ve 16,2 milyar dolar tutarındaki geri ödemeleri bulunuyor. Geçen yıl Haziran ayında Rosneft ve CNPC önceden bir kısmının ödenmesi koşuluyla 25 yıllık anlaşmanın bir parçası olarak, Çin'e 2018 yılına kadar 270 milyar dolar tutarındaki günlük 600 bin varil petrol akışı konusunda anlaşmışlardı.

<http://uk.reuters.com/article/2014/02/19/china-russia-crude-idUKL3N0LI3K720140219>

RUSYA-AVRUPA:

Rusya'nın jeopolitik atılganlık yaptığını iddia eden Avrupa'nın, Rusya'ya olan enerji bağımlılığının büyümesi Avrupalı politikacılar için rahatsız edici bir gerçektir. Rus devlet kontrolündeki doğal gaz tekeli Gazprom, 2013 yılında Avrupa ve Türkiye'deki pazar payını yüzde 30 arttırdıklarını gururla açıkladı. Bu pay, 2011 yılındaki % 27 olan maksimum değerden büyüktür. Gazprom'un 2013 yılında Almanya'ya ihracatı yüzde 21 İngiltere'ye % 54 ve İtalya'ya % 68 oranında arttı. Hidrolik çatlatma veya şeyl oluşumları (fracking) ABD'nin Ortadoğu politikasında daha özgür davranmasını sağlayarak enerji bağımsızlığını elde etmesine yardımcı iken, şeyl devrimi Avrupa için beklenen etkileri hayata geçiremedi. Avrupa'nın Basra Körfezi'nden sıvılaştırılmış doğal gaz talebindeki küçülmeyi ABD saptırması olabilir. Aslında 2013 yılında Avrupa'ya olan LNG miktarı düştü. Bunlar ise çoğunlukla ihracatçıların yüksek fiyatlara komuta edebilecekleri Asya pazarlarına gitti. ABD şeyl devrimi, henüz Avrupa'nın enerji kaynaklarının yelpazesini genişletmeye yardımcı olacak seviyede bulunmuyor.

<http://www.livemint.com/Opinion/9RgzHt067ul6M751BdBFjM/Fracking-doesnt-threaten-Russias-gas-power.html>

RUSYA:

Rus Lukoil'in 2013 yılı kârı büyük projelerdeki iptaller nedeniyle düştü. Rusya'nın 2 numaralı petrol üreticisi Lukoil kazancını arttırarak atılım yapacakken, lanse ettiği bazı önemli projelerdeki İptaller nedeniyle 2013 yılında beklenenden daha kötü kâr elde etti. Sektörde Gazprom ve Rosneft gibi devlet kontrolündeki firmaların hakim olduğu Rusya'da, birkaç özel enerji şirketinden sadece biri olan Lukoil, iç piyasada yeni büyük rezervlere erişmek için mücadele ederken, yurtdışında da genişlemek zorunda. Lukoil en azından bu yıl, yabancı petrol üretiminin iki katına çıkmasının beklendiği Irak'taki Batı Kurna - 2 sahasında bu baharda üretimi başlatacak. Günde 1,8 milyon varil olan kendi toplam petrol üretiminin yaklaşık yüzde 6'sını oluşturan yurtdışı üretimi, geçen yıl ağırlıklı olarak Kazakistan'dan geldi. Şirket, önümüzdeki altı yıl içinde yurtdışı hidrokarbon üretimindeki payını yüzde 17'ye çıkarmayı umuyor.

<http://www.theglobeandmail.com/report-on-business/international-business/european-business/russias-lukoil-2013-profit-falls-on-writeoffs-at-major-projects/article16978256/>

ORTA DOĞU & KUZZEY AFRİKA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

ÜRDÜN:

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA) Genel Müdürü Adnan Amin'e göre Yenilenebilir enerji, Ürdün ve bölge ülkelerinin geleceği için en uygun yöntemdir. Adnan Amin IRENA'nın, Ürdün'ün yenilenebilir enerjideki emellerini gerçekleştirmesine yardımcı olmak için yakın gelecekte Ürdün ile ilgileneceklerini söyledi. Krallığın 2007-2020 enerji stratejisi kapsamında, hükümetin 2015 yılına kadar yüzde 7 ve 2020 yılına kadar yüzde 10 oranında yenilenebilir enerji karışımının hedeflediğini söylendi. Ürdün'ün stratejik planına göre 2020 yılına kadar 600 Mw'lık güneş enerjisi, 1000 Mw'lık rüzgar enerjisi ve 50 Mw'lık atık enerjisi kurulu gücünün olması hedefleniyor.

<http://www.albawaba.com/business/jordan-renewable-energy-549840>

İRAN:

Fransız Enerji Şirketi Total'in İcra Kurulu Başkanı(CEO) Christophe de Margerie, Total'in İran'ın enerji sektörüne yönelik yatırım umutlarını sürdürdüğünü söyledi. İran Petrol Bakanı Bijan Zanganeh, Total'in uluslar arası büyük bir şirket olduğunu ve mevcut durumda geçici nükleer anlaşmasının, bazı yaptırımları hafiflettiğini, bu yüzden şirketin İran'a geri dönmeyi düşünebileceğini söyledi. Bu arada İranlı yetkililer, yaptırımların hafifletilmesinin tekrar yatırıma başlanabileceği anlamına geldiğini ifade ettiler.

http://www.upi.com/Business_News/Energy-Resources/2014/02/14/French-company-Total-cconsiders-investment-prospects-in-Iran/UPI-42381392374715/

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ:

Reuters haber ajansının haberine göre, Birleşik Arap Emirlikleri'nin devlet yenilenebilir enerji firması Masdar, Uluslar arası Yatırım Uyuşmazlıkları Merkezi'ne (ICSID), İspanya'nın yenilenebilir enerji kurallarında yapmayı planladığı değişikliklerden önce yasal olarak şikâyette bulundu. İspanyol hükümeti, iki yıldır bazı durumlardan dolayı kesilmiş bir dizi düzenlemeyi ve hatta yenilenebilir enerji varlıklarındaki elimine edilmiş sübvansiyonları uygulamadan kaldırdı. Madrid, bu reformlar sayesinde 1,75 milyar € (2,4 milyar \$) tasarruf edeceğini hesaplıyor. İspanya'nın yenilenebilir enerjideki geriye dönük yasal değişiklikleri, ülkede yatırımları bulunan Masdar Güneş ve Rüzgar Kooperatif UA'nın yatırımlarını tehlikeye soktu.

<http://www.utilities-me.com/article-2700-masdar-sues-spain-over-renewable-energy-reforms/#.Uv8VFM6E6Hg>